

شیوع چاقی و لاغری بر اساس نمایه توده بدن و عوامل مرتبط با آن در دانش‌آموزان شهرستان دزفول، ۱۳۸۳

مهدی خباز خوب^۱، اکبر فتوحی^۲، علی مرادی^۳ کاظم محمد^۴

^۱ کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات سرطان دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران

^۲ دانشیار، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده‌ی بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران

^۳ مربی، گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده‌ی علوم پیراپزشکی و بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد

^۴ استاد، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده‌ی بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران

نویسنده رابط: اکبر فتوحی، آدرس: تهران، خیابان پورسینا، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده‌ی بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، تلفن:

۰۲۱-۸۸۹۸۷۳۸۱-۲؛ شماره: ۰۲۱-۸۸۹۸۷۳۸۱-۲، پست الکترونیک: afotouhi@tums.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۸۶/۲/۲۷؛ پذیرش: ۱۳۸۶/۵/۲

مقدمه و اهداف: امروزه سوء تغذیه به عنوان یکی از عواملی که می‌تواند بر کیفیت زندگی نقش داشته باشد شناخته شده است. عوارض آن در سنین مختلف متفاوت گزارش شده است. افت تحصیلی و کاهش آستانه‌ی یادگیری و مورد آزار و اذیت قرار گرفتن دانش‌آموزان از عوارض لاغری و چاقی می‌باشد. هدف از انجام مطالعه حاضر تعیین شیوع چاقی و لاغری در دانش‌آموزان بر اساس نمایه توده بدن و برخی از عوامل مرتبط با آن می‌باشد.

روش کار: در یک مطالعه مقطعی بر روی دانش‌آموزان شهرستان دزفول، با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای ۵۷۲۶ دانش‌آموز از ۳۹ خوشه جهت مطالعه انتخاب شد. معاینات تن سنجی در شرایط استاندارد و در مدرسه انجام گرفت. وضعیت چاقی و لاغری با استفاده از صدک شاخص توده بدن برای سن و جنس (NCHS) تعیین گردید. صدک بالای ۹۵ و کم‌تر از ۵ به عنوان چاقی و لاغری تعریف گردید.

نتایج: طی اجرای این مطالعه ۵۵۰۸ (۹۶/۲٪) دانش‌آموز در مطالعه شرکت کردند. شیوع لاغری در دانش‌آموزان ۳۳٪ (۱۷۱۶ نفر) با ۲۷/۳-۳۸/۸٪ بود، همچنین شیوع چاقی در ۲/۶٪ (۱۵۷ نفر) دانش‌آموزان با ۱/۷-۳/۴٪ مشاهده گردید. تفاوت شیوع چاقی و لاغری در دو جنس از نظر آماری معنی‌دار نبود ($P > 0/05$). شیوع لاغری و چاقی به طور معنی‌داری با افزایش سن به ترتیب کاهش و افزایش می‌یافت ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: مشکل سوء تغذیه در دانش‌آموزان شهرستان دزفول بیشتر به صورت لاغری می‌باشد و چاقی و اضافه وزن در دانش‌آموزان مشکل جدی به حساب نمی‌آید. نتایج حاکی از وضعیت تغذیه‌ای ضعیف و فقیر در دانش‌آموزان می‌باشد. گروه‌های در معرض خطر برای ارائه برنامه‌های مداخله‌ای توسط وزارت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و سایر نهادهای مؤثر مشخص شده است.

واژگان کلیدی: شاخص توده بدن، چاقی، لاغری، دانش‌آموزان، دزفول

روانی از طرف همشاگردی‌ها همراه است و عوارض آن در سنین بالا به صورت بیماری‌هایی از قبیل قلبی-عروقی، فشار خون، دیابت و غیره به اثبات رسیده است. از بین این دو مشکل توجه سیستم‌های بهداشتی در کشورهای پیشرفته به چاقی بیشتر معطوف شده در حالی که عوارض لاغری در سنین پایین مشهودتر و زیانبارتر است (۵-۲). آگاهی از میزان سلامت جسمی دانش‌آموزان می‌تواند نقش بسزایی در برنامه‌ریزی‌های لازم جهت

مقدمه

امروزه رابطه مشکل سوء تغذیه و بیماری‌ها به طور آشکاری ثابت شده است. لاغری و چاقی از عمده مشکلات سوء تغذیه می‌باشند که هر کدام از آن‌ها موجب عوارض جبران ناپذیری بر سلامت می‌شود، از عوارض مهم لاغری اثرات زیانبار آن بر یادگیری دانش‌آموزان است (۱، ۲). چاقی در دانش‌آموزان با آزار و اذیت